

ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΡΑ

ΜΝΗΜΕΙΟ ΥΨΙΣΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ ΑΞΙΑΣ ΚΑΙ ΣΗΜΑΣΙΑΣ, ΣΥΜΒΟΛΟ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ 1821 (ΑΠΟ ΤΟ 1824 – 1827).

Η **ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΡΑ** της ΚΑΣΤΑΝΙΑΣ ή της επαρχίας του ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΥ, όπως αναφέρεται στις σχετικές μ' αυτήν ιστορικές μαρτυρίες που έχουμε για την περίοδο (1824-1827), είναι μια, από τη φύση οχυρωμένη, απόκρημνη τοποθεσία που δεν πατήθηκε ποτέ από τους Τούρκους.

Το όνομά της από το ρήμα **αποκλείω** (+την κατάληξη - **τρα**) το οφείλει στο ότι κατά την περίοδο της Τουρκοκρατίας (αρκετές φορές) οικάτοικοι των χωριών της περιοχής γύρω απ' αυτήν (για λόγους ασφάλειας) κατέφευγαν εδώ, για να αποφύγουν τις ολέθριες συνέπειες των επιδρομών των Τούρκων ή των Τουρκαλβανών που ακολουθούσαν κάποιο μικρότερο ή μεγαλύτερο εθνικό ξεσηκωμό.

Απέχει 4,5 χιλιόμετρα από την ΚΑΣΤΑΝΙΑ Ευρυτανίας και έχει υψόμετρο 1230 μέτρα περίπου, όντας (στο σύνολό της) ιδιοκτησία των κατοίκων του χωριού αυτού.

Ως φυσικό οχυρό η ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΡΑ επιλέχτηκε από τον πολιτικό οργανισμό της Δυτικής Χέρσου Ελλάδος για να οχυρωθεί και να κατασκευαστούν σ' αυτήν έργα υποδομής, προκειμένου να καταφύγουν εδώ πολλά γυναικόπαιδα από τις επαρχίες του **Καρπενησίου**, του **Απόκουρου**, των **Κραββάρων**, από την επαρχία της **Τριχωνίδας**, από το **Αγρίνιο** και από το **Μεσολόγγι** ακόμη, κυρίως πριν, αλλά και μετά την ηρωική **Έξοδο** (10 Απριλίου 1826).

Την παλαιότερη περιγραφή της ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΡΑΣ την οφείλουμε στον Ευρυτάνα **Γεώργιο Λέλη**, ο οποίος επιστάτησε στις εργασίες οχύρωσής της (με ανθρώπινες παρεμβάσεις) και ήταν ο πρώτος Φρούραρχός της, επικεφαλής μιας μικρής φρουράς 15 στρατιωτών.

Η ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΡΑ κατά τον **Γεώργιο Λέλη** είναι: « *Εν πλάγιο, ήμερο βουνό σε σχήμα τριγώνου, έχει ευρυχωρότατη καλλιεργήσιμη έκταση, άφθονα νερά, εύκρατο κλίμα..... περιβάλλεται από απόκρημνους - απάτητους βράχους και, με ολίγη φρουρά, κατασταίνεται απόρρητος*». (Ελληνικά Χρονικά, Μεσολόγγι 25 Ιουνίου 1824).

Για τις ανθρώπινες παρεμβάσεις στην ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΡΑ δαπανήθηκαν συνολικά 3468, 10 γρόσια, τα οποία κατέβαλε «εξ ιδίων πόρων» ο **Γεώργιος Λέλης** στα μέσα του 1824. Τα χρήματα αυτά τα εισέπραξε αργότερα (σε τρεις δόσεις) από το Ταμείο του Οργανισμού της Δυτικής Χέρσου Ελλάδος.

Συγκεκριμένα κατασκευάστηκαν εδώ τρία (3) κτίσματα: α) ένα ευρύχωρο, στενόμακρο μαγαζί, β) ένας νερόμυλος και γ) ένα καλύβι. Επίσης ανοίχτηκαν νέες στράτες, διορθώθηκαν οι παλαιές, κοπήκαν θάμνοι και δέντρα, εκχερσώθηκε αρκετή έκταση γης και χτίστηκαν 714 πήχεις τοίχου σε διάφορα μέρη της. Έτσι η ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΡΑ ήταν έτοιμη να δεχθεί χιλιάδες ψυχές για προστασία και ασφάλεια.

Το Σεπτέμβριο του 1824 η φρούρηση της ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΡΑΣ ανατέθηκε από τη Διοίκηση της Δυτικής Χέρσου Ελλάδος στον οπλαρχη-

γό **Δημήτριο Γουβέλη** από τον Προυσό, ύστερα από υπόδειξη και προτροπή του σημαντικότερου οπλαρχηγού της περιοχής **Γιαννάκη Γιολδάση**. Ο Δ. Γουβέλης είχε στις διαταγές του 75 εκλεκτούς στρατιώτες (κατά κανόνα ντόπιους) που τους συντηρούσε με δικά του έξοδα. Τα έξοδα αυτά ζήτησε αργότερα να του αποδοθούν, στέλνοντας στο Ναύπλιο (στην Κεντρική Διοίκηση της Επαναστατημένης Ελλάδας) έμπιστό του πρόσωπο.

Στις αρχές του 1825 κατασκευάστηκε στην ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΡΑ μικρή εκκλησία, αφιερωμένη στην **Αγία Παρασκευή** για να καλύπτει τις εκκλησιαστικές και λειτουργικές ανάγκες των εγκλειστών. Εδώ μεταφέρθηκε, για προστασία και ασφάλεια, και η θαυματουργή Εικόνα της **Παναγίας της Προυσιώτισσας**.

Σύμφωνα με γραπτή μαρτυρία από το Ναύπλιο (1826) του Καρπενησιώτη **Γεωργίου Δημητριάδη**: «*η ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΡΑ του Καρπενησίου, το 1825, έσωσε πάνω από*

δεκαπέντε χιλιάδες ψυχές και φέτος (1826) θα ωφελήσει πιο πολύ, γιατί είναι πλατύχωρη, έχει νερά και φυλάγεται με εκατό καλούς άντρες, φτάνει όμως να έχει τα αναγκαία της».

Πρέπει επίσης να επισημανθεί ότι οι εγκλειστοί στην ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΡΑ ήταν κατά κανόνα **Σαρακατσαναίοι** και το ελατοκατασκευασμένο απ' αυτούς **κονάκι** το γνώριζαν πολύ καλά ως κύριο χαρακτηριστικό στοιχείο της ζωής τους και της Παράδοσής τους. Αυτό στάθηκε ό,τι πιο πολύτιμο υπήρχε για τη διαμονή τους, την επιβίωσή τους και την ασφάλειά τους, για όσο διάστημα βρεθήκαν εδώ.

Δικαιολογημένα λοιπόν η **ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΡΑ** πρέπει να αξιοποιηθεί κατάλληλα, να προβληθεί ιδιαίτερα και να θεωρηθεί ως **Τόπος Ιερός**, σύμβολο των Εθνικών αγώνων μας του 1821 για **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ** και ως ένα από τα πιο αξιόλογα ιστορικά μνημεία της **Ρούμελης**.